

Luonnontilaisten alueiden merkitsemistä koskeva valtuustoaloite

331/10.03.01.00/2023

KV 04.09.2023 § 92

Valtuutettu Ville Sundell luki allekirjoittamansa luonnontilaisten alueiden merkitsemistä koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite villipuistoista

Forssassa sijaitsee kansallinen kaupunkipuisto, joka on ympäristöministeriön mukaan ”arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonmaisemien sekä virkistysalueiden laaja kokonaisuus, jonka säilyttämiseen ja hoitamiseen kaupunki on sitoutunut”. Tuosta ympäristöministeriön lainauksesta haluaisin kiinnittää huomionne kahteen sanaan: luonnonmaisemat ja säilyttäminen. Forssassa on nimittäin hyvin hoidettujen, rakennettujen puistojen lisäksi vielä puistoksi rakentamattomia alueita, jotka ovat lähellä luonnontilaa, mutta jotka on kaavoitettu puistoalueiksi. Näistä hoitamattomista alueista on siis tarkoituksena rakentaa hoidettuja puistoja tulevaisuudessa.

Tällaisista vielä rakentamattomista puistoalueista mainittakoon Viksbergin kartanon alue, joka on hyvä esimerkki kaupunkimittakaavassa monimuotoisesta luonnosta, joka on ollut villiintyneenä jo pitkään. Tällaisesta ”villipuistosta” ei tämän tahattoman pilottijakson aikana ole koitunut mitään merkittäviä ongelmia luonnolle tai ihmisten hyvinvoinnille, päinvastoin: kuntalaisilta saamani palautteen mukaan luonnontilaisista aluetta arvostetaan virkistyskäytössä.

Nämä alueet tullaan kuitenkin muokkaamaan, ennemmin tai myöhemmin, hoidetuksi puistoksi, sillä toistaiseksi Forssan maankäytön suunnittelussa ei tunnisteta muita, kuin rakennettuja puistoja.

Sen lisäksi, että tämä ei ole luonnon monimuotoisuudelle hyväksi vastoin kaupungin strategisia tavoitteita, hoidettu puisto on myös merkittävä kustannuserä. Yksi mahdollinen tapa varjella näitä villiintyneitä alueita hoitotoimenpiteiltä, olisi lisätä kaavoitukseen ”luonnontilainen alue” -merkintä.

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi ja kustannussäästöjen saavuttamiseksi Forssan kaupunki

1) ottaa maankäytön suunnittelussa käyttöön merkinnän luonnontilaisista alueista ja

2) merkitsee tällä tavoin hoitotoimenpiteiltä rauhoitettuja alueita, aloittaen Viksbergin kartanon alueelta, ja myöhemmin laajentaen muihin jo villiintyneisiin ja villiintymässä oleviin alueisiin.”

Valtuutettu Ville Sundellin lisäksi aloitteessa olivat mukana valtuutetut Suvi Aaltonen, Kristiina Halonen, Sirkka-Liisa Ilvonen, Kati Kaasalainen, Maija Kranni, Jari Marjamäki, Katariina Pohjalainen, Hannu Rekunen, Mikko Suomi, Ritva Vastamäki, Pasi Vikman, Tapio Virtanen ja Janne Vuorenmaa sekä varavaltuutettu Riikka Kinnunen.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 11.09.2023 § 285

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää aloitteen tekninen- ja ympäristötoimialalle valmisteltavaksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

YLA 12.12.2024 § 106

Valmistelija Kaupunginarkkitehti Sirkka Köykkä, p. 050 5640 018,
sirkka.koykka@forssa.fi

Luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi ja kustannussäästöjen saavuttamiseksi Forssan kaupunki

1) ottaa maankäytön suunnittelussa käyttöön merkinnän luonnontilaisista alueista ja

2) merkitsee tällä tavoin hoitotoimenpiteiltä rauhoitettuja alueita, aloittaen Viksbergin kartanon alueelta, ja myöhemmin laajentaen muihin jo villiintyneisiin ja villiintymässä oleviin alueisiin.

Valtion taholta on esitetty kunnille velvoitteet luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Asiasta esim. ympäristöministeriön sivuilla Suomen biodiversiteettipolitiikka, jossa esitetään, että ”Suomen biodiversiteettipolitiikka pohjaa kansalliseen biodiversiteettistrategiaan ja toimintaohjelmaan. Strategiassa huomioidaan kansallisten tavoitteiden lisäksi YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tavoitteet sekä EU:n biodiversiteettistrategia”. Luonnon monimuotoisuus ja luonnonsuojelu - Ympäristöministeriö

Kaavojen yhteydessä ELY valvoo kuntia näiden velvoitteiden toteuttamista. Monilta osin uusien alueiden kaavoituksen

edellytyksenä on ekologinen kompensatio. Ekologisen kompensatian avulla ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle yhtäällä aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta toisaalla. Tätä varten tarvitaan myös kokonaisnäkemys luonnon monimuotoisuudesta ja ekologisista käytävistä.

Lainaus Ympäristöministeriön sivuilta "Ekologinen kompensatio on viimesijainen keino, kun haittoja ei voida estää tai lieventää. Sitä voisi siis käyttää vain tapauksissa, joissa ei ole muuta mahdollista ratkaisua. Ekologinen kompensatio edistää osaltaan tavoitetta luontokadon pysäyttämistä vuoteen 2030 mennessä." Ekologinen kompensatio - Ympäristöministeriö

Forssan kaupunki on jo aloittanut kaavoituksessa esitetyt luonnontilaisten alueiden merkitsemisen puisto- ja virkistysalueille. Molemmilla alueilla voi olla joko koko alueita tai sen osia koskevia luonnontilaisiksi alueiksi osoitettuja alueita. Alueet merkitään luontoselvitysten pohjalta uusiin asemakaavoihin.

Yleispiirteisempi luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyvä ekologisten vyöhykkeiden selvitys on myös meneillään. Työtä on tehty yleiskaavatyön pohjaksi, ja sitä on käsitelty ilmastotyöryhmässä.

Esittelijä	Kaupunginarkkitehti Sirkka Köykkä
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee edellä olevan selostuksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi ehdotuksen.